

עפ"ת (חיפה) 9242-09-24 - חמאד קבהה נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 9242-09-24 - חמאד קבהה נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 9242-09-24

חמאד קבהה

נגד

מדינת ישראל

ע"י - ב"כ עו"ד אופיר כהן

בית המשפט המחוזי בחיפה

[12.11.2024]

כבוד השופט שלמה בנג'ו

פסק דין

בפניי ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום לתעבורה בחדרה (כב' השופטת סיגל דבורי) שניתן ביום 21/7/24 ב-
תת"ע 1085-11-22. הערעור מכון כלפי עונש הפסילה בפועל בלבד.

רקע והליכים קודמים

1. כנגד המערער הוגש כתב אישום לפיו ביום 24/6/22, סמוך לשעה 01:55, בכפר קרע, נהג ברכב כשרישיון הנהיגה
שלו פקע מעל לשנתיים (פקע בתאריך 23/10/09).

2. המערער הודה בעובדות כתב האישום, כשהוא מיוצג, נשמעו הטיעונים לעונש, ובית-המשפט קמא גזר לו את
העונשים הבאים: 5 חודשי פסילה בפועל; 2 חודשים מאסר על תנאי למשך שנתיים; 5 חודשים פסילה על תנאי למשך
3 שנים; קנס בסך 1,000 ₪.

3. אשר למתחם, כב' בית-משפט קמא עמד על חומרתה של העבירה בה הורשע המערער, תוך ציון כי מדובר במי
שמהווה איום בדרכים שעה שלא החזיק ברישיון נהיגה תקף במשך 14 שנים בקירוב. עוד צוין, כי אין להשלים עם
הפרת חוק באופן בוטה, שעה שהנאשם נהג ברכב על אף שרישיונו אינו תקף מזה שנים ארוכות. בית-המשפט קבע
בנסיבות, מתחם עונש הולם לגבי רכיב הפסילה, הנע בין 3 חודשי פסילה ל-12 חודשים, ולגבי רכיב המאסר קבע
מתחם בן מס' חודשי מאסר בפועל.

4. אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, כב' בית-משפט קמא נתן דעתו להודאה המיידית, לעברו התעבורתי של
המערער, לכך שלא הוצגו בפניו הרשעות קודמות מחמת התיישנות, לעובדה שלא בוצעו עבירות נוספות לצד הנהיגה,
לנסיבות האישיות, להוצאת הרישיון והסרת המחדל. עם זאת, צוין כי הגם שהמערער קיבל רישיון נהיגה חדש, אין בכך
כדי להביא ליצירת עונש אחר, ולהצדיק חריגה ממתחם העונש, ויש לקחת את הוצאת הרישיון, במסגרת השיקולים
בקביעת העונש בתוך המתחם. כמו כן, צוין בית-משפט קמא, כי אל לו לבית-המשפט להעביר מסר בתיקים דומים, ככל
שהמחדל יוסר, העבריינים לא יענשו בגין העבירה שעברו.

5. לאור כל אלה נקבע, כי יש למקם את עונשו של המערער ברף הבינוני-תחתון של המתחם, וגזר על הנאשם את
העונשים המפורטים לעיל.

טענות המערער

6. ב"כ המערער המלומד טוען שבית-משפט קמא שגה בקביעת מתחם העונש ההולם, בכל הנוגע לרכיב הפסילה
אשר אינו הולם את העבירה בה הורשע המערער, וכן שגה בגזירת עונש הפסילה על המערער, מכיוון שהתעלם
מנסיבותיו האישיות. צוין, כי המערער נהג משנת 2009, ולאחר שחידש את רישיונו ועד לביצוע עבירה בסוף שנת
2022, ולא עבר עבירות תעבורתיות. הסיבה היחידה שהמערער נהג ברכב היא, "להציל את החיים של אשתו
החולה... המערער נאלץ לנסוע לסופר פארם בכפר קרע, על מנת לקנות תרופה לאשתו החולה, לא הייתה לו ברירה
אחרת, אלא לעזור ולהציל את החיים של אשתו החולה, ולקנות לה תרופה באופן דחוף" (סעיף 2(ב) להודעת
הערעור). למותר לציין, כי לא הובאה בדל ראיה על מצבה הבריאותי של אשתו בפני בית המשפט קמא, ואף לא בפני
בית משפט זה.

7. הדגשה יתרה נתן ב"כ המערער לכך שהמערער "ריפא את הפגם", נטען כי כיום הוא אוזח ברישיון נהיגה תקף עד
שנת 2050, ולכן סבור ב"כ המערער רכיב הפסילה שנגזר בנסיבות אלה מחמיר מאד ואינו תואם את העבירה
בנסיבותיה. ב"כ המערער הפנה לצרור פסיקה שהגיש, ממנו ביקש ללמוד, כי בתי המשפט, לדרגותיהם, לא נוהגים
להטיל עונשי פסילה ממושכים בנסיבות דומות, ואף להימנע מעונשי פסילה, במיוחד שעה שהנאשם העומד לדין
בפניהם סילק את המחדל והוציא רישיון נהיגה, וביקש להעמיד את רכיב הפסילה על 3 חודשים.

8. ב"כ המאשימה מתנגד לערעור, וחזר על הנמקת בית המשפט קמא. נטען כי גזר-הדין מנומק היטב, מבוסס, והפסיקה הנוהגת כוללת עונשי פסילה ממושכים הרבה יותר, תוך הפניה לפסיקת בית המשפט העליון, ועל כן העונשים שהוטלו על המערער מאוזנים וראויים, ואין מקום להתערב בהם. דיון והכרעה
9. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בגזר-דינו של כב' בית-משפט קמא, ושמעתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה שאין בגזר הדין פגם המצדיק התערבות בגזר-הדין.
10. כלל נקוט הוא כי בית המשפט שלערעור לא יטה להתערב אל נקלה בעונש שהטילה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים, בהם מתגלה לערכאת הערעור, כי קיימת בגזר הדין סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ראו: ע"פ 634/19 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [נבו] (26.02.2020); ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 [נבו] (27.04.2022); ע"פ 7451/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 30 [נבו] (29.9.2024); ע"פ 230/24 אלעמרני נ' מדינת ישראל, פסקה 24 [נבו] (15.9.2024)).
11. עניינו של המערער לא בא בקהלם של אותם חריגים, ולא מצאתי כי יש בגזר הדין סטייה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת, או שנפלה טעות מהותית בגזר הדין, המצדיקה התערבות בגזר הדין.
12. בית המשפט קמא שקל את מכלול השיקולים הרלבנטיים, וקבע מתחם עונש הולם לנסיבות העבירה שבפניו. נקבע, בצדק, כי נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, הוכרה בפסיקה כעבירה חמורה, המשקפת סיכון ממשי למשתמשי הדרך. אציין בכל הנוגע לחומרת העבירה, כי לפי פסיקת בית המשפט העליון, אין הבדל משפטי בין אדם הנוהג ברכב מבלי שהוציא מעולם רישיון נהיגה (בלתי מורשה), לבין מי שנוהג ברכב כשרישיון הנהיגה שלו אינו תקף (בג"ץ 5645/22 סאפי חג'אזי נ' שר התחבורה והבטיחות בדרכים ואח', מיום 3.4.2023, פסקה 8 לפסק הדין). מעבר לכך, נהג הנוהג ברכב ללא רישיון נהיגה תקף, שפקע תקופה כה ארוכה, מוחזק בעיני הדין, כמי שאינו מוכשר לנהיגה, ולכן משקף סיכון ממשי ליתר משתמשי הדרך. אפנה בהקשר זה לדבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 84/16 יאסר בישר נ' מדינת ישראל, (2016), (ההדגשה במקור - ש.ב.): "המבקש נהג ברכבו למרות שרישיונו לא היה בתוקף במשך תקופה ממושכת של כשמונה שנים. נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף במשך תקופה שכזו יש בה חומרה רבה..."; וברע"פ 2312/20 אביחי מלקו נ' מדינת ישראל (7.4.20) נקבע, כי נהיגה ללא רישיון נהיגה היא "חמורה ועל כן יש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה ללא רישיון נהיגה טומנת בחובה סיכונים רבים. בנוסף היא משקפת יחס של ביזוי החוק" (שם, פסקה 9).

13. אשר למדיניות הענישה בעבירות אלו, ברע"פ 84/16 הנ"ל העלה המערער טענות דומות למדי לאלה הנתענות ע"י המערער דכאן, נטען שם, כי ראוי היה להימנע מהטלת עונש הכולל פסילה בפועל, בשם לב לכך שהוא הוציא לבסוף רישיון נהיגה, כמו כן, בית המשפט הופנה לפסיקה ממנה ביקש ללמוד אותו מערער על רף ענישה נמוך יותר בנסיבות דומות (ראו שם, בפסקה 5). טענות אלה נדחו כאמור ע"י בית המשפט העליון, שכנגד נהיגה בפיקעה של 8 שנים, אישר עונש פסילה של 5 חודשים; רע"פ 1973/13 אסד חסן נ' מדינת ישראל, שם הורשע הנאשם בערכאה הדיונית, בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, פקיעה של 10 שנים, הוטל עליו, בין היתר, למשך 24 חודשים. בית המשפט המחוזי הפחית את עונש הפסילה בפועל ל- 12 חודשים; בית המשפט העליון קבע כי העונש שהוטל על המערער אינו מצדיק התערבות; רע"פ 2831/19 מוחמד אבו ראס נ' מדינת ישראל (30.4.19), הדומה מאוד לנדוננו, פקיעת רישיון נהיגה של 13 שנים וכן נהיגה ללא ביטוח. הערכאה הדיונית גזרה על הנאשם, בין היתר, 24 חודשי פסילה בפועל, ועונשים נלווים. ערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה. בקשת רשות ערעור נדחתה; רע"פ 4504/16 שריף אבו ראס נ' מדינת ישראל (1.5.18), פקיעת רישיון של 14 שנים. הערכאה הדיונית גזרה לנאשם, בין היתר, פסילה למשך 15 חודשים. ערעור לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור נדחו; עפ"ת 10188-09-20 מדינת ישראל נ' אבו עואד שאדי, הדומה מאוד לנדוננו, פקיעת רישיון בת 13 שנים, הפגם רופא, אי חידוש הרישיון היה נעוץ במצב כלכלי קשה, הערכאה הדיונית נמנעה מלהטיל על הנאשם פסילה, אך בית המשפט המחוזי התערב והטיל על הנאשם 10 חודשי פסילה בפועל.
14. בנדוננו, העובדה שהמערער נהג ברכב ללא רישיון נהיגה תקף, שפקע 12.8 שנים קודם לכן, ולא 14 שנים כפי שציין בית המשפט קמא, אין בכוחה לשנות באופן מהותי, את חומרת הדברים. המערער לא אחז ברישיון נהיגה תקף שנים רבות, לא בכדי הוא נדרש לעבור מחדש מבחן עיוני ומעשי, על מנת להכשירו שוב לנהיגה ברכב מנועי. לכן, אין בשגגה זו של כב' בית המשפט קמא, כדי להכתיב עונש שונה לחלוטין, מהעונש המדוד והמתון, שממילא הוטל עליו, כעולה מהשוואת העונש לפסיקת בית המשפט העליון, במקרים שהובאו לעיל.
15. אשר להשפעת הסרת המחדל והוצאת רישיון חדש, אכן מדובר בנסיבה לקולא שאמורה לפעול לטובת המערער, עקב הסרת הסיכון להישנותה של העבירה, ולהוביל להקלה עונשית מסוימת, כפי שפסק לא אחת בית משפט זה (עפ"ת (חיפה) 6797-01-17 מוחמד אבו ליל נ' מדינת ישראל (2017); עפ"ת (חיפה) 72826-06-20 חליל נ' מדינת ישראל (2020). ברם, נסיבה זו נלקחה בחשבון במסגרת שיקוליו של בית המשפט קמא, לצורך קביעת העונש בתוך המתחם, ושוקללה יחד עם יתר השיקולים הרלבנטיים בקביעת העונש בתוך המתחם, דבר שהוביל למיקום העונש לקראת הרף התחתון במתחם שקבע, ובכך פעל בית המשפט קמא נכונה.
16. עם זאת, חשוב להדגיש, כי הסרת מחדל הוא מעשה שבדיעבד, הצופה פני עתיד, אך אין בו כדי לאיין את הסכנה לציבור, שהקימה חומרת מעשה העבירה, בעת ביצועה. לפי הוראות המחוקק חייבת להתקיים בענישה, הלימה עונשית ראויה, שבה יש "יחס הולם בין חומרת המעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב לחוק העונשין), בהתאם לעקרון המנחה בענישה, הקבוע בהוראה זו ובפסיקת בית המשפט העליון בנושא. התוצאה העונשית אליה הגיע כב' בית המשפט קמא, ברכיב הפסילה שהושת על המערער, מתכללת את השיקולים לחומרה ולקולא, ונותנת ביטוי לעקרונות העונשיים שהיה עליו לקחת בחשבון בבואו לגזור את עונשו של המערער.
17. בנסיבות אלה, וכאשר בית-המשפט קמא מיקם את רכיב הפסילה, חודשיים מעל הרף התחתון במתחם, לא מצאתי שבית-משפט קמא שגה בהחלטתו, ועל כן, אין מקום להתערב בגזר-הדין. הערעור נדחה. עיכוב הביצוע שניתן מבוטל, צו הפסילה בתוקף, על המערער להפקיד את רישיונו בתיק בית המשפט קמא בתוך 7 ימים מהיום, הפיקדון יושב למערער.
- ניתן היום, י"א חשוון תשפ"ה, 12 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.